



LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2015 m. lapkričio 4 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Anatolijaus Baranovo, Arūno Dirvono, Irmanto Jarukaičio (kolegijos pirmininkas), Dainiaus Raižio ir Virginijos Volskienės (pranešėja), sekretoriaujant Gitanai Aleliūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui Lietuvos Respublikos Seimo nariui R. Ž., atsakovo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovei E. V., viešame teismo posėdyje išnagrinėjo norminę administracinę bylą pagal Lietuvos Respublikos Seimo narių R. A. ir R. Ž. pareiškimą ištirti Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. DI-576, 8 ir 13 punktų atitiktį Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjai Lietuvos Respublikos Seimo nariai R. A. ir R. Ž. (toliau – ir pareiškėjai) 2015 m. birželio 15 d. pareiškimu kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydami ištirti Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro (toliau – ir aplinkos ministras) 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. DI-576 (toliau – ir Taisyklės), 8 ir 13 punktų atitiktį Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir Atliekų tvarkymo įstatymas) 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

2. Pareiškėjai nurodo, jog Taisyklių 8 ir 13 punktų nuostatomis aplinkos ministras iš esmės nustatė, kad elektros ir elektroninės įrangos (toliau – ir Įranga) atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčios gamintojų ir importuotojų organizacijos (toliau – ir Organizacijos) privalo garantuoti ¼ kalendoriniais metais atitinkamos Organizacijos narių tiekto Įrangos kiekio sutvarkymo finansavimą. Tuo tarpu Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalis (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nustato, kad

Organizacija privalo turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų Įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius, tvarkymas bus finansuojamas, t. y., numatoma pareiga garantuoti per 3 mėnesius *galinčių susidaryti* aptariamų atliekų tvarkymo finansavimą, o ne garantuoti tokio atliekų kiekio, kuris būtų skaičiuojamas nuo ¼ viso per kalendorinius metus į vidaus rinką pateikto Įrangos kiekio, tvarkymo finansavimą.

3. Grįsdami pastarąjį vertinimą pareiškėjai pastebi, kad daugumos buitinės Įrangos (pvz., šaldytuvai, televizoriai, kompiuteriai ir kt.) atliekos nesusidaro po 3 mėnesių ją naudojant, vien garantinis tokios įrangos periodas yra ilgesnis – apie metus ar porą metų. Taip pat atkreipia dėmesį į Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 34-1, 34-2, 34-3, 34-4, 34-5, 34-12, 34-15, 34-16, 34-24 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo aiškinamąjį raštą, iš kurio, pareiškėjų teigimu, matyti, kad tikrasis įstatymų leidėjo ketinimas buvo užtikrinti Įrangos atliekų, kurios *gali susidaryti* per 3 mėnesius, tvarkymo finansavimą. Be to, teigia, kad, jei įstatymų leidėjas būtų siekęs užtikrinti visą rinkai patiektų Įrangos atliekų, kurios susidaro per 3 mėnesius nuo rinkai per kalendorinius metus teiktos Įrangos kiekio, jis taip ir būtų nustatęs. Atkreipia dėmesį į Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 9 dalies 2 punktą ir Dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir jų reikalavimų vykdymo, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 61 (toliau – ir Dokumentų sudarymo ir jų reikalavimų vykdymo taisyklės), 4 punktą, iš kurių matyti, jog privalo užtikrinti visos rinkai patiektos Įrangos atliekų tvarkymo finansavimą.

4. Pastebi, kad, vadovaujantis Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2004 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. D1-94, nuostatomis, Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos iš esmės yra skiriamos skatinamosioms priemonėms vykdyti ir lėšos naudojamos asmenims subsidijuoti, ką iš esmės patvirtina aplinkos ministro 2015 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. D1-94 „Dėl Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo 2015 metais priemonių plano patvirtinimo“ patvirtintos priemonės ir joms skiriamos lėšos. Atkreipia dėmesį, kad, vadovaujantis Taisyklių 19 punktu, kai Organizacija neįvykdė ar įvykdė dalį atitinkamų 7 punkte nurodytų prievolių, Aplinkos ministerija garantijos galiojimo laikotarpiu kreipiasi į banką ar kitą kredito įstaigą, draudimo įmonę ar atliekų tvarkytoją, suteikusį banko garantiją, sudariusį laidavimo draudimo ar laidavimo sutartį, reikalaujama banko garantijoje, laidavimo draudimo sutartyje ar laidavimo sutartyje nurodytą sumą ar jos dalį pervesti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, kaip Atlieku tvarkymo įstatyme nurodytas Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšas.

5. Pažymi, jog išanalizavus kitų Europos Sąjungos valstybių narių praktiką matyti, kad daugelyje jų tokio pobūdžio įpareigojimai kolektyvinėms Įrangos atliekų tvarkymo organizacijoms apskritai nėra taikomi: pavyzdžiui, Airijos Respublikoje aptiriamos įrangos gamintojai turi pateikti banko garantiją ar kitą finansavimo užtikrinimą, išskyrus atvejus, kai dalyvaujama kolektyvinėje Įrangos atliekų tvarkymo sistemoje. Taigi, ginčijamas aplinkos ministro įsakymas, tikėtina, diskriminuoja Lietuvos gamintojus ar importuotojus, numatant papildomus finansinius įpareigojimus, tuo darant įtaką ir galutinio vartotojo sumokamai kainai.

6. Remiasi Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – ir Konstitucinis Teismas) 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2005 m. sausio 19 d. ir 2005 m. rugsėjo 20 d. nutarimuose pateikta oficialia konstitucine doktrina dėl iš konstitucinio teisinės valstybės ir kitų principų kylančių teisės aktų hierarchijos reikalavimų.

II.

7. Rengiantis bylos nagrinėjimui buvo gautas atsakovo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – ir atsakovas) 2015 m. liepos 17 d. atsiliepimas, kuriame teismo prašoma Taisyklių 8 ir 13 punktus pripažinti neprieštaraujančiais Atlieku tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) ir pareiškėjų pareiškimą atmesti kaip nepagrįstą.

8. Nurodo, kad kiekvieno Įrangos gamintojo (ir importuotojo), nepriklausomai nuo pasirinktos veiklos organizavimo formos, atsakomybė ir pareiga tvarkyti atliekas numatyta 2012

m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurios 23 konstatuojamoji dalis, be kita ko, nustato, „kad gamintojo atsakomybės samprata turėtų maksimalų efektą, kiekvienas gamintojas turėtų būti atsakingas už atliekų, gautų iš savo pagamintų produktų, tvarkymo finansavimą. <...> Pateikdamas produktą rinkai kiekvienas gamintojas turėtų suteikti finansinę garantiją, kad neliktų [Įrangos] atliekų iš „niekieno“ produktų, kurių tvarkymo išlaidos tenka visuomenei ar kitiems gamintojams“. Atsižvelgiant į šį tikslą, Atliekų tvarkymo įstatyme yra įtvirtinta pareiga turėti dokumentus, įrodančius, kad aptariamasis įrangos tvarkymas bus finansuojamas. Iš gamintojų ir importuotojų, individualiai vykdančių veiklą, reikalaujama garantijos, kad atliekų, susidariusių naudojant visą jų rinkai pateiktą Įrangą, tvarkymas bus finansuojamas, o Organizacijos turi garantuoti tik per 3 mėnesius galinčių susidaryti elektros ir elektroninės įrangos atliekų sutvarkymo finansavimą.

9. Teigia, kad akivaizdu, jog įstatymų leidėjas nenustatė, kaip turi būti skaičiuojamas atliekų kiekis, galintis susidaryti per 3 mėnesius, ir pavedė tai padaryti Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai. Pažymi, kad pareiškėjų nurodomame aiškinamajame rašte nėra parašyta apie įstatymų leidėjo ketinimus nustatyti, kaip turėtų būti apskaičiuojamas minėtas kiekis.

10. Atkreipia dėmesį, kad atliekų tvarkymo srityje aukštesnės galios teisės aktais yra įtvirtintas principas, kad apskaičiuojant atliekų, kurios gali susidaryti per atitinkamą laikotarpį, kiekį yra atsižvelgiama į per atitinkamą praėjusį laikotarpį Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą Įrangos kiekį (Dokumentų sudarymo ir jų reikalavimų vykdymo taisyklių 11 p.; Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 1 d. 6 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija). Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjai nenurodo, kaip ir kuo remiantis turėtų būti apskaičiuojamas Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) minimas atliekų kiekis.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

III.

11. Pareiškėjai (Lietuvos Respublikos Seimo nariai) į Lietuvos vyriausiąją administracinę teismą kreipėsi prašydami ištirti, ar Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. DI-576 (toliau – ir Taisyklės), 8 ir 13 punktai neprieštarauja Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

12. Pastaroji įstatymo nuostata įtvirtina, kad, siekdama gauti elektros ir elektroninės įrangos (toliau – ir Įrangą) atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnyje (2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1892 redakcija) nurodyta gamintojų ir importuotojų organizacija (toliau – ir Organizacija) turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų Įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių ir gamintojų, ir importuotojų, pavedusių jai organizuoti Įrangos atliekų tvarkymą (toliau – ir Organizacijos nariai), tiekiamą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai Įrangą, tvarkymas bus finansuojamas.

13. Siekiant atskleisti šios nuostatos turinį, pirmiausia primintina, kad Organizacija yra steigiamą Įrangos gamintojams ir importuotojams siekiant kolektyviai vykdyti Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nustatytas pareigas (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 5 d. 2 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija), įskaitant pareigas, susijusias su aptariamų atliekų tvarkymo finansavimu (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 1 d. 4 p., 34¹ str. 9, 10 ir 12 d., 34² str. 5 d. (2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1892 ir 2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcijos) ir kt.). Tokia Organizacijos paskirtis, taip pat loginė ir lingvistinė Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalies (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832

redakcija) konstrukcija bei šios nuostatos sisteminė analizė kitų įstatymo nuostatų kontekste leidžia teigti, jog įstatymų leidėjo reikalaujama banko garantija ar laidavimo draudimo sutartimi iš esmės siekiama, kad būtų užtikrintas finansavimas tvarkant tokį Įrangos atliekų kiekį, kurį per atitinkamus artimiausius 3 mėnesius privalėtų sutvarkyti (finansuoti tvarkymą) Organizacija. Būtent šis galintis susidaryti (privalomas sutvarkyti) atliekų kiekis bei jo tvarkymo išlaidos ir apsprendžia įstatymu reikalaujamo turėti dokumento sumą. Nustatyti pačią aptariamų banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties sudarymo bei pateikimo tvarką Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalimi (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) yra pavesta Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai.

14. Vykdamas šį įstatymų leidėjo pavedimą bei įgyvendinant Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimo Nr. 1691 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą“ 1.8.2 punktu (Vyriausybės 2012 m. birželio 27 d. nutarimo Nr. 775 redakcija) suteiktus įgaliojimus buvo patvirtintas ginčo norminis administracinis aktas.

15. Pagal Taisyklių 6.3 punktą (aplinkos ministro 2015 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. D1-295 redakcija) iš esmės reikalaujama, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nurodytos banko garantijos ar laidavimo draudimo sutartys turi būti sudarytos nurodant lėšų sumą, kurios reikia sutvarkyti Įrangos atliekas, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant Organizacijos narių Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamą Įrangą.

16. Atitinkamai pareiškėjų ginčijamas Taisyklių 8 punktas įtvirtina, kad „[Įrangos] atliekų tvarkymo organizavimo atveju [banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje nurodyta lėšų suma] apskaičiuojama atsižvelgiant į vidutiniškai per 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto [Įrangos] kiekį (tonomis), kalendorinių metų užduotyje nustatytą sutvarkyti minimalų [Įrangos] atliekų kiekį ir šių Taisyklių 1 priede nurodytus įkainius, taikomus atitinkamos [Įrangos] kategorijos atliekų tvarkymui“.

17. Taisyklių 13 punktas, kurio atitiktis minėtai Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatai taip pat yra kvestionuojama, nustato, kad „[Įrangos] <...> atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius, naudojant Organizacijos narių Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamą [Įrangą] <...>, kiekis apskaičiuojamas Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą [Įrangos] <...> kiekį padauginus iš einamųjų metų Vyriausybės nustatytų šių gaminių tvarkymo užduočių skaitinės reikšmės“.

18. Taigi sistemiškai vertinant cituotas Taisyklių nuostatas matyti, jog mažiausia reikalaujama banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties suma apskaičiuojama Taisyklių 1 priede nurodytus įkainius padauginus iš atitinkamai kategorijai priskirtos Įrangos atliekų kiekio, apskaičiuoto Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą Įrangos kiekį (tonomis) padauginus iš einamųjų metų Vyriausybės nustatytų šios Įrangos tvarkymo užduočių skaitinės reikšmės.

19. Apžvelgus pareiškime nurodytas Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalies (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) ir Taisyklių 8 ir 13 punktų nuostatas, toliau pasisakytina dėl šioje administracinėje byloje atliktino tyrimo dėl ginčo norminio administracinio akto nuostatų atitikties įstatymui ribų.

20. Šiuo aspektu pirmiausia pabrėžtina, kad būtent pareiškėjas, teikdamas prašymą ištirti norminio administracinio akto atitiktį įstatymui ar (ir) Vyriausybės norminiam aktui, apibrėžia administracinės bylos dėl šio akto teisėtumo ribas. Abstraktų, t. y. su individualia byla nesusijusį, prašymą nagrinėjantis administracinis teismas neturi teisės savo iniciatyva keisti norminės administracinės bylos nagrinėjimo ribų (dalyko). Tokio pobūdžio bylose atliktino tyrimo administraciniuose teismuose specifika pirmiausia reikalauja aiškiai nurodyti, kokios konkrečios ginčijamo norminio administracinio akto nuostatos (jų dalys) bei kokia apimtimi galbūt prieštarauja atitinkamiems įstatymams ar Vyriausybės norminiams aktams (jų dalims). Pati pareiškėjo pozicija dėl norminio administracinio akto (jo dalies) atitikties įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui turi būti nurodyta aiškiai, nedviprasmiškai, pareiškime turi būti išdėstyti argumentai ir motyvai, pagrindžiantys abejonę akto (jo dalies) teisėtumu. Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto abstraktaus prašymo (pareiškimo) atveju būtent aiškūs ir teisiškai motyvuoti argumentai paprastai leidžia

proceso šalims bei bylą nagrinėjančiam administraciniam teismui identifikuoti, kokia apimtimi kvestionuojama norminio administracinio akto nuostatos (jos dalies) atitiktis įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui, ir, atitinkamai, apibrėžia norminio akto (jo dalies) teisėtumo tyrimo ribas (šiais klausimais žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. lapkričio 10 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1586/2014, „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 28, 2014 m.; 2015 m. rugsėjo 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2096-502/2015 ir jose nurodytą administracinių teismų praktiką).

21. Šiuo aspektu pirmiausia pastebėtina, kad, grįsdami keliamą abejonę, pareiškėjai, be kita ko, teikia argumentus dėl: (1) Taisyklių nuostatų, reglamentuojančių atvejus, kada ir kaip kompetentingos institucijos turėtų kreiptis dėl banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties vykdymo bei pagal šiuos dokumentus gautų lėšų panaudojimo, kai Organizacija nevykdo atitinkamų pareigų; (2) galimo Lietuvoje veikiančių Organizacijų diskriminavimo (nevienodos padėties) palyginus su veikiančiomis kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, kad, pirma, byloje tikrinamos Taisyklių 8 ir 13 punktų nuostatos nustato tik banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties sumos apskaičiavimo tvarką ir nereguliuoja teisinių santykių, susijusių su šių dokumentų vykdymu. Antra, tikrinamos nuostatos nenustato pačios pareigos turėti aptariamus dokumentus, ši Organizacijų pareiga yra nustatyta įstatymu, t. y. Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalimi (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija). Kitaip tariant, minėti abstraktūs argumentai nėra susiję su ginčo Taisyklių nuostatų reguliavimo sritimi, pareiškėjai nenurodo ir iš esmės nėra aišku, kaip jie (argumentai) yra susiję su prašomu atlikti tyrimu dėl Taisyklių 8 ir 13 punktų atitikties Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) bei šiose nuostatose įtvirtintu aktualių reguliavimu. Todėl, atsižvelgiant į minėtas proceso taisykles, aptariamais argumentais nagrinėjamu atveju pripažintini neturinčiais reikšmės šioje norminėje administracinėje byloje atliktino tyrimo ribų nustatymui.

22. Toliau šiame baigiamajame teismo akte apžvelgto aktualaus teisinio reguliavimo bei aptartų proceso taisyklių kontekste vertindama 2015 m. birželio 15 d. pareiškimo turinį, išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, kad nors pareiškėjai prašo ištirti Taisyklių 8 ir 13 punktų atitiktį Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija), tačiau pateikiamais argumentais ginčo nuostatų atitiktį įstatymui iš esmės kvestionuoja vien tik tiek, kiek pirmosios numato, jog minėtoje įstatymo nuostatoje nurodytas Įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant Organizacijos narių Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamą Įrangą, kiekis apskaičiuojamas atsižvelgiant į Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą Įrangos kiekį.

23. Pastebėtina ir tai, jog pareiškėjai klaidingai tapatina vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius tiekiamą Įrangos kiekį su atliekų kiekiu, kurio tvarkymo finansavimą pagal ginčo Taisyklių nuostatas privaloma užtikrinti banko garantijomis ar laidavimo draudimo sutartimis. Iš tiesų, kaip matyti iš Taisyklių 8 ir 13 punktų, aptiriamas kiekis apskaičiuojamas Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą Įrangos kiekį (tonomis) padauginus iš einamųjų metų Vyriausybės nustatytų šios Įrangos tvarkymo užduočių skaitinės reikšmės, t. y. tikrinamose norminio administracinio akto nuostatose numatytas atliekų kiekis yra mažesnis, nei faktiškai per praėjusių metų atitinkamus laikotarpius į vidaus rinką patiektos Įrangos kiekis. Tačiau pareiškėjai nekelia klausimo dėl kitų Taisyklių 8 ir 13 punktuose nurodytų Įrangos atliekų kiekiui ir, atitinkamai, banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties sumos dydžiui apskaičiuoti reikšmingų kriterijų (t. y. Įrangos tvarkymo įkainių ir einamųjų metų Vyriausybės nustatytų šios Įrangos tvarkymo užduočių skaitinės reikšmės) teisėtumo ar pagrįstumo. Pareiškėjai taip pat nenurodo ir jokių kitų kriterijų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti apskaičiuojant Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nurodytą atliekų kiekį.

24. Galiausiai akcentuotina, kad, kvestionuodami Taisyklių 8 ir 13 punktų nuostatų atitiktį Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija), pareiškėjai iš esmės apsiriboja lingvistiniu šių nuostatų neatitikimu. Pačios įstatymo nuostatos turinys bei, atitinkamai, ginčo norminio administracinio akto nuostatų

prieštaravimas grindžiamas argumentais, susijusiais su laikotarpiais, per kuriuos į vidaus rinką tiekiami buitinės Įrangos, kaip ji apibrėžiama Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 26 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija), gaminiai gali tapti atliekomis, bei gamintojų ir importuotojų (Organizacijų) pareigomis tvarkant šios (buitinės) įrangos atliekas (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 9 d. 2 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija). Kitaip tariant, pareiškėjai išimtinai pasisako tik dėl galinčio susidaryti buitinės Įrangos atliekų kiekio, bei apsiriboja argumentais, susijusiais su gamintojų ir importuotojų (Organizacijų) pareigomis tvarkant būtent tokios rūšies atliekas.

25. Todėl, laikantis minėtų proceso taisyklių dėl norminės administracinės bylos, iškeltos pagal abstraktų prašymą ištirti norminio administracinio akto teisėtumą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 str. 1 ir 2 d.), nagrinėjimo ribų nustatymo, spręstina, jog nagrinėjamu atveju tikrintina, ar Taisyklių 8 ir 13 punktai, tiek, kiek jie nustato, kad vienas iš kriterijų, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant buitinės Įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant Organizacijos narių Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamą buitinę Įrangą, kiekis, yra Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamas buitinės Įrangos kiekis, neprieštarauja Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

IV.

26. Kaip jau buvo konstatuota šiame baigiamajame teismo akte, Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nurodyta banko garantija ar laidavimo draudimo sutartimi iš esmės siekiama užtikrinti Organizacijos pareigų, susijusių su Įrangos atliekų tvarkymu (tvarkymo finansavimu), vykdymą. Šiuo aspektu pažymėtina, kad be bendros pareigos tvarkyti visas atitinkamas buitinės Įrangos atliekas, šios Įrangos gamintojai ir importuotojai ar (ir) Organizacijos (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 5 d. 2 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) taip pat privalo vykdyti Vyriausybės nustatytas Įrangos atliekų tvarkymo užduotis. Ši pareiga numatyta Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 6 punkte (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija), kuriame taip pat įtvirtinta, kad „Vyriausybė nustato, kokį mažiausią [Įrangos] atliekų kiekį pagal minimalius [Įrangos] atliekų naudojimo reikalavimus turi sutvarkyti gamintojai ir importuotojai, *atsižvelgdama į per praėjusius kalendorinius metus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamas [Įrangos] kiekį ir į minimalius gamintojų ir importuotojų organizuojamų [Įrangos] atliekų surinkimo sistemų kokybės reikalavimus*“.

27. Cituotoje nuostatoje minimos užduotys yra nustatytos Mažiausio elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekio, kurį turi sutvarkyti elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai, apraše, patvirtintame Vyriausybės 2006 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 61. Šio aprašo III skyriaus „Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių vykdymo sąlygos“ 3 punkte (Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 507 redakcija) taip pat numatyta, kad „mažiausias [Įrangos] atliekų kiekis, kurį turi sutvarkyti [Įrangos] gamintojas ar importuotojas <...> apskaičiuojamas atsižvelgiant į einamųjų kalendorinių metų kiekybinę [Įrangos] atliekų tvarkymo užduotį (procentais) ir per praėjusius kalendorinius metus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą [Įrangos] kiekį (tonomis)“.

28. Vertindama Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 6 punkte (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) ir minėtame Vyriausybės nutarime numatytą Įrangos atliekų kiekio apskaičiavimo tvarką, išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, jog ji atitinka tvarką, kuri numatyta Taisyklių 8 ir 13 punktuose. Iš tiesų pagal pastarąsias ginčo nuostatas Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) minimas kiekis apskaičiuojamas Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamą buitinės Įrangos kiekį (tonomis) padauginus iš einamųjų metų Vyriausybės nustatytą šios Įrangos tvarkymo užduočių skaitinės reikšmės. Kitaip tariant, pagal pareiškėjų ginčijamas norminio administracinio akto nuostatas apskaičiuotas atliekų kiekis atitinka ¼ Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1

dalis 6 punkte (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) numatytos ir Vyriausybės einamiesiems metams nustatytos buitinės Įrangos atliekų tvarkymo užduoties.

29. Minėta, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalimi (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) reikalaujamais dokumentais siekiama užtikrinti, kad Organizacija finansuos atitinkamą privalomą sutvarkyti ginčo atliekų kiekį, įskaitant tas atliekas, kurių tvarkymą privaloma finansuoti vykdant Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 6 punkte (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) numatytas užduotis. Minėta ir tai, kad pagal įstatymą šios užduotys nustatomos atsižvelgiant į per praėjusius kalendorinius metus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto Įrangos kiekį. Todėl sprendina, jog įstatymo nuostatos patvirtina, kad vidutiniškai per 3 mėnesius praėjusiais metais tiekto buitinės Įrangos kiekis gali būti vienas iš kriterijų, naudojamų apskaičiuojant Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 dalyje (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija) nurodytą atliekų kiekį bei, atitinkamai, banko garantijos ar laidavimo draudimo sutarties sumą.

30. Pareiškėjai nekvestionuoja kitų ginčo norminio administracinio akto nuostatose numatytų aptariamo atliekų kiekio apskaičiavimo kriterijų, nepasisako dėl jų (ne)pakankamumo, šie aspektai, kaip minėta, nepatenka į prieš tai apibrėžtas šios bylos nagrinėjimo ribas. Todėl išdėstytos aplinkybės nagrinėjamu atveju yra pakankamos pripažinti, kad Taisyklių 8 ir 13 punktai, tiek, kiek jie nustato, kad vienas iš kriterijų, į kurių atsižvelgiama apskaičiuojant buitinės Įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant Organizacijos narių Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekta buitine Įranga, kiekį, yra Organizacijos narių vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto buitinės Įrangos kiekis, neprieštarauja Atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 115 straipsnio 1 dalies 1 punktu, išplėstinė teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Pripažinti, kad Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. D1-576, 8 ir 13 punktai tiek, kiek nustato, kad vienas iš kriterijų, į kurių atsižvelgiama apskaičiuojant buitinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant importuotojų ir gamintojų organizacijos dalyvių ir gamintojų, ir importuotojų, pavedusių jai organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą, Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekta buitine elektros ir elektroninę įrangą, kiekį, yra šių asmenų vidutiniškai per praėjusių metų 3 mėnesius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto buitinės elektros ir elektroninės įrangos kiekis, neprieštarauja Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 34² straipsnio 3 daliai (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija).

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Anatolijus Baranovas

Arūnas Dirvonas

Irmantas Jarukaitis

Dainius Raižys

Virginija Volskienė